

การจัดทำ มคอ.4 และ มคอ. 6

ณัชติพงศ์ อุทอง
ผู้อำนวยการสำนักสทกิจศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

เนื้อหาการบรรยาย

- กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ
- มคอ. 4 การพัฒนารายละเอียดของประสบการณ์
ภาคสนาม
- กิจกรรมรายบุคคล : การจัดทำ มคอ. 4
- มคอ. 6 การรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์
ภาคสนาม
- กิจกรรมรายบุคคล : การจัดทำ มคอ. 6

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ

- มคอ : กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF:HEd)
- เป็นกรอบที่แสดงระบบคุณวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศ ซึ่งประกอบด้วย
 - ระดับคุณวุฒิ
 - ความเชื่อมโยงต่อเนื่องจากคุณวุฒิระดับหนึ่งไปสู่ระดับที่สูงขึ้น
 - การแบ่งสายวิชา
 - มาตรฐานผลการเรียนรู้ของแต่ละระดับคุณวุฒิ
 - ปริมาณการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเวลาที่ต้องใช้
 - ลักษณะของหลักสูตรในแต่ละระดับคุณวุฒิ

ที่มา : <http://www.thaiall.com/tqf/>

3

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ

- หลักการสำคัญ
 - 1. เป็นเครื่องมือในการนำแนวนโยบายการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการวัดการศึกษาตามที่กำหนดใน พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติฯ ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรฐานการอุดมศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม
 - 2. มุ่งเน้นที่ Learning Outcomes ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำเชิงคุณภาพเพื่อประกันคุณภาพบัณฑิต
 - 3. มุ่งประมวลกฎเกณฑ์และประกาศต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเข้าไว้ด้วยกันและเชื่อมโยงให้เป็นเรื่องเดียวกัน

ที่มา : <http://www.thaiall.com/tqf/>

4

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ

- 4. เป็นเครื่องมือการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในการสร้างความเข้าใจและความมั่นใจในกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง/มีส่วนได้ส่วนเสีย เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่คาดว่าจะพึงมี
- 5. มุ่งให้คุณวุฒิหรือปริญญาของสถาบันใด ๆ ของประเทศไทยเป็นที่ยอมรับและเทียบเคียงกันได้ ในสถาบันอุดมศึกษาที่ดีทั้งในและต่างประเทศ โดยเปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดหลักสูตรตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลายโดยมั่นใจถึงคุณภาพของบัณฑิตซึ่งจะมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่มุ่งหวัง
- 6. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ที่มา : <http://www.thaiall.com/tqf/>

5

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ

- วัตถุประสงค์ของการดำเนินการ นอกจากจะให้เป็นไปตามหลักการสำคัญเสนอข้างต้นแล้ว มีวัตถุประสงค์อื่นที่สำคัญอีก ดังนี้
 - เพื่อเป็นการประกันคุณภาพขั้นต่ำของบัณฑิตในแต่ละสาขา/สาขาวิชา หรือแต่ละคุณวุฒิ
 - เพื่อให้บัณฑิตในสาขาสาขาวิชาเดียวกันของแต่ละสถาบันฯ มีคุณภาพไม่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับการศึกษาของสาขา/สาขาวิชานั้น ๆ
 - เพื่อนำไปสู่การลดชั้นตอน/ระเบียบ ในการดำเนินการให้กับสถาบันอุดมศึกษาที่มีความเข้มแข็งและความพร้อมในการจัดการศึกษา

ที่มา : <http://www.thaiall.com/tqf/>

6

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ

- มคอ.1 การพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา
- มคอ.2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิกับการพัฒนารายละเอียดของหลักสูตร
- มคอ.3 การพัฒนารายละเอียดของรายวิชา
- มคอ.4 การพัฒนารายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม
- มคอ.5 การรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา
- มคอ.6 การรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม
- มคอ.7 การรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร

ที่มา : <http://www.thaiall.com/tqf/>

7

มคอ.4 การพัฒนารายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม

- ข้อมูลเบื้องต้น : ชื่อสถาบันอุดมศึกษา, คณะ, สาขาวิชา
- หมวดที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไป
 - รหัสและชื่อวิชา
 - จำนวนหน่วยกิตหรือจำนวนชั่วโมง : 6 หน่วยกิต (ประมาณ 600 ชั่วโมง หรือไม่น้อยกว่า 16 สัปดาห์)
 - หลักสูตรและประเภทของรายวิชา : ระบุชื่อหลักสูตรที่ใช้รายวิชานี้ และระบุว่าเป็นวิชาบังคับหรือวิชาเลือก
 - อาจารย์ผู้รับผิดชอบ/อาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม : ระบุชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบ/ผู้สอน

8

มคอ.4 การพัฒนารายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม

- หมวดที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไป (ต่อ)
 - ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่กำหนดให้มีการฝึกประสบการณ์ภาคสนามตามแผนการศึกษาของหลักสูตร : ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 2 ขึ้นไป และต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการตามที่สาขาวิชากำหนด
 - วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาประสบการณ์ภาคสนามครั้งล่าสุด

9

มคอ.4 การพัฒนารายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม

- หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์
 - จุดมุ่งหมายของประสบการณ์ภาคสนาม
 - วัตถุประสงค์ของการพัฒนาหรือปรับปรุงประสบการณ์ภาคสนาม : อธิบายโดยย่อเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การพัฒนาหรือปรับปรุงประสบการณ์ภาคสนามหรือการเปลี่ยนแปลงสำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นและการกระทำที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์

10

มคอ.4 การพัฒนารายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม

- หมวดที่ 3 การพัฒนาผลการเรียนรู้
 - การพัฒนาผลการเรียนรู้ในมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านที่มุ่งหวัง ซึ่งต้องสอดคล้องกับที่ระบุไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร (แบบ มคอ.2) โดยมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้าน ให้แสดงข้อมูลต่อไปนี้
 - สรุป เกี่ยวกับความรู้ หรือทักษะที่ต้องการจะพัฒนาจากประสบการณ์ ที่ได้จากการฝึกภาคสนาม/ฝึกในสถานประกอบการ
 - อธิบายกระบวนการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะพัฒนาความรู้หรือทักษะ ในข้อ 1
 - วิธีการที่จะใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ในมาตรฐานการเรียนรู้ แต่ละด้านที่เกี่ยวข้อง

11

มคอ.4 การพัฒนารายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม

- หมวดที่ 3 การพัฒนาผลการเรียนรู้ (ต่อ)
 1. คุณธรรม จริยธรรม
 - 1.1 คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา
 - 1.2 กระบวนการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่จะพัฒนาผลการเรียนรู้
 - 1.3 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้
 2. ความรู้
 - 2.1 ความรู้ที่ต้องได้รับ
 - 2.2 กระบวนการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่จะพัฒนาผลการเรียนรู้
 - 2.3 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

12

มคอ.4 การพัฒนารายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม

- หมวดที่ 3 การพัฒนาผลการเรียนรู้ (ต่อ)
 3. ทักษะทางปัญญา
 - 3.1 ทักษะทางปัญญา
 - 3.2 กระบวนการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่จะพัฒนาผลการเรียนรู้
 - 3.3 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้
 4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
 - 4.1 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
 - 4.2 กระบวนการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่จะพัฒนาผลการเรียนรู้
 - 4.3 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

13

มคอ.4 การพัฒนารายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม

- หมวดที่ 3 การพัฒนาผลการเรียนรู้ (ต่อ)
 5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 5.1 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 5.2 กระบวนการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่จะพัฒนาผลการเรียนรู้
 - 5.3 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้
 6. ทักษะพิสัย
 - 6.1 ทักษะพิสัย
 - 6.2 กระบวนการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่จะพัฒนาผลการเรียนรู้
 - 6.3 วิธีการประเมินผลเรียนรู้

14

มคอ.4 การพัฒนารายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม

- หมวดที่ 4 ลักษณะและการดำเนินการ
 - คำอธิบายโดยทั่วไปของประสบการณ์ภาคสนามหรือคำอธิบายรายวิชา : ระบุคำอธิบายตามที่ระบุในรายละเอียดของหลักสูตร
 - กิจกรรมของนักศึกษา : ระบุกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาระดับฝึกประสบการณ์ภาคสนาม
 - รายงานหรืองานที่นักศึกษาได้รับมอบหมาย
 - การติดตามผลการเรียนรู้การฝึกประสบการณ์ภาคสนามของนักศึกษา : ระบุกิจกรรมที่ใช้ในการติดตามผลการเรียนรู้ทั้งระหว่างฝึกและเมื่อสิ้นสุดการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม

15

มคอ.4 การพัฒนารายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม

- หมวดที่ 4 ลักษณะและการดำเนินการ (ต่อ)
 - หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้นิเทศงานในสถานประกอบการที่ดูแลกิจกรรมในภาคสนาม : ระบุกิจกรรมที่ใช้ในการติดตามผลการเรียนรู้ทั้งระหว่างฝึกและเมื่อสิ้นสุดการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม
 - หน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์นิเทศ : เช่น การให้คำปรึกษา การประสานงาน และร่วมวางแผนผู้นิเทศงานในสถานประกอบการ การประเมินผลนักศึกษา การวางแผนสำหรับการออกนิเทศนักศึกษา

16

มคอ.4 การพัฒนารายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม

- หมวดที่ 4 ลักษณะและการดำเนินการ (ต่อ)
 - การเตรียมการในการแนะแนวและช่วยเหลือนักศึกษา
 - สิ่งอำนวยความสะดวกและการสนับสนุนที่ต้องการจากสถานที่ที่จัดประสบการณ์ภาคสนาม/สถานประกอบการ : เช่น ที่พัก การเดินทาง วัสดุอุปกรณ์สนับสนุนอื่น ๆ เบี้ยเลี้ยง

17

มคอ.4 การพัฒนารายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม

- หมวดที่ 5 การวางแผนและการเตรียมการ
 - 1. การกำหนดสถานที่ฝึก
 - 2. การเตรียมนักศึกษา
 - 3. การเตรียมอาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์นิเทศ
 - 4. การเตรียมผู้นิเทศงานในสถานที่ฝึก
 - 5. การจัดการความเสี่ยง

18

มคอ.4 การพัฒนารายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม

- หมวดที่ 6 การประเมินนักศึกษา
 - 1. หลักเกณฑ์การประเมิน
 - 2. กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา
 - 3. ความรับผิดชอบของผู้นิเทศงานต่อการประเมินนักศึกษา
 - 4. ความรับผิดชอบของอาจารย์ผู้รับผิดชอบประสบการณ์ภาคสนามต่อการประเมินนักศึกษา
 - 5. การสรุปผลการประเมินที่แตกต่าง

19

มคอ.4 การพัฒนารายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม

- หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม
 - 1. กระบวนการประเมินการฝึกประสบการณ์ภาคสนามโดยผู้เกี่ยวข้องต่อไปนี้
 - 1.1 นักศึกษา
 - 1.2 ผู้นิเทศงานหรือผู้ประกอบการ
 - 1.3 อาจารย์นิเทศ
 - 1.4 อื่น ๆ เช่น บัณฑิตจบใหม่
 - 2. กระบวนการทบทวนผลการประเมินและการวางแผนปรับปรุง

20

◦ กิจกรรมรายบุคคล : การจัดทำ มคอ.4

21

มคอ.6 การรายงานผลการดำเนินการของประสพการณ์ภาคสนาม

- ข้อมูลเบื้องต้น : ชื่อสถาบันอุดมศึกษา, คณะ, สาขาวิชา
- หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
 - รหัสและชื่อรายวิชา
 - หลักสูตร
 - อาจารย์ผู้รับผิดชอบ/อาจารย์ที่ปรึกษา การปฏิบัติงานสหกิจศึกษา/ฝึกงาน
 - ภาคการศึกษา/ปีการศึกษา ที่ฝึกปฏิบัติงานสหกิจศึกษา/ฝึกงาน

22

มคอ.6 การรายงานผลการดำเนินการของประสพการณ์ภาคสนาม

- หมวดที่ 2 การดำเนินการที่ต่างจากแผนการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา/ฝึกงาน
 - 1. การเตรียมนักศึกษา
 - 2. การเตรียมอาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์นิเทศ
 - 3. การเตรียมพนักงานพี่เลี้ยง (Field supervisors) จากสถานประกอบการ (ถ้ามี)
 - 4. การเปลี่ยนแปลงการจัดการในการฝึกปฏิบัติงานสหกิจศึกษา/ฝึกงาน (ถ้ามี)
 - 4.1 การเปลี่ยนแปลงกิจกรรม และ/หรือ งานที่มอบหมายให้นักศึกษา
 - 4.2 การเปลี่ยนแปลงสิ่งอำนวยความสะดวกและการสนับสนุนนักศึกษา
 - 4.3 การเปลี่ยนแปลงอื่นๆ (ถ้ามี)

23

มคอ.6 การรายงานผลการดำเนินการของประสพการณ์ภาคสนาม

- หมวดที่ 3 ผลการดำเนินการ
 - 1. จำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียน/ส่งไปปฏิบัติงานสหกิจศึกษา/ฝึกงาน
 - 2. จำนวนนักศึกษาที่คงอยู่เมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา/ฝึกงาน
 - 3. จำนวนนักศึกษาที่ถอน (W)
 - 4. การกระจายระดับคะแนน (เกรด)
 - 5. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา/ฝึกงาน(ถ้ามี)

24

มคอ.6 การรายงานผลการดำเนินการของประสพการณ์ภาคสนาม

- หมวดที่ 4 ปัญหาและผลกระทบด้านการบริหาร
 - 1. ปัญหาด้านการบริหารของสถาบันอุดมศึกษา และ/หรือ สถานประกอบการ/สถานที่ฝึก
 - 2. ผลกระทบต่อผลการเรียนรู้ของนักศึกษา
 - 3. การเปลี่ยนแปลงที่จำเป็นเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาและอุปสรรคในอนาคต (ถ้ามี)

25

มคอ.6 การรายงานผลการดำเนินการของประสพการณ์ภาคสนาม

- หมวดที่ 5 การประเมินการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา/ฝึกงาน
 - 1. การประเมินการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา/ฝึกงานโดยนักศึกษา (ให้แนบผลการสำรวจ)
 - 1.1 ข้อวิพากษ์ที่สำคัญจากผลการประเมิน
 - 1.2 ความเห็นของอาจารย์ผู้รับผิดชอบ / อาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกปฏิบัติงานสหกิจศึกษา/ฝึกงาน
 - 2. การประเมินการฝึกปฏิบัติงานสหกิจศึกษา/ฝึกงานโดยสถานประกอบการหรือพนักงานพี่เลี้ยง
 - 2.1 ข้อวิพากษ์ที่สำคัญจากผลการประเมิน
 - 2.2 ความเห็นของอาจารย์ผู้รับผิดชอบ / อาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกปฏิบัติงานสหกิจศึกษา/ฝึกงาน

26

มคอ.6 การรายงานผลการดำเนินการของประสพการณ์ภาคสนาม

- หมวดที่ 6 แผนการปรับปรุง
 - 1. การดำเนินการเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา/ฝึกงานครั้งที่ผ่านมา
 - 2. ความก้าวหน้าของการปรับปรุงการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา/ฝึกงานจากรายงานการประเมินครั้งก่อน
 - 3. ข้อเสนอแผนการปรับปรุงสำหรับภาคการศึกษา/ปีการศึกษาต่อไป
 - 4. ข้อเสนอแนะของอาจารย์ผู้รับผิดชอบการฝึกปฏิบัติงานสหกิจศึกษา/ฝึกงาน เสนอต่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

27

มคอ.6 การรายงานผลการดำเนินการของประสพการณ์ภาคสนาม

- ลงนามด้านท้ายโดย
 - อาจารย์ผู้รับผิดชอบ/อาจารย์ที่ปรึกษาการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา/ฝึกงาน
 - ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

28

	<p>° กิจกรรมรายบุคคล : การจัดทำ มคอ.6</p> <p>29</p>
--	---

	<p>° ขอขอบคุณครับ</p> <p>30</p>
--	---------------------------------